

T.C. MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI

ORTAOKUL OKUMA BECERİLERİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

TÜRKİYE YÜZYILI
MAARİF MODELİ

2026

İÇİNDEKİLER

1. OKUMA BECERİLERİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI	4
1.1. OKUMA BECERİLERİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN TEMEL YAKLAŞIMI VE ÖZEL AMAÇLARI	4
1.2. OKUMA BECERİLERİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINA İLİŞKİN ESASLAR	4
1.2.1. Alan Becerileri, Kavramsal Beceriler ve Eğilimler	6
1.2.2. Programlar Arası Bileşenler	6
1.2.3. İçerik Çerçevesi	7
1.2.4. Öğrenme Kanıtları (Ölçme ve Değerlendirme)	8
1.2.5. Öğrenme-Öğretme Yaşantıları	9
1.2.6. Farklılaştırma	10
1.3. OKUMA BECERİLERİ DERSİ ÖĞRENME ALANLARI, ÖĞRENME ÇIKTILARI SAYISI VE SÜRE TABLOSU	11
1.4. OKUMA BECERİLERİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN BİR (1) SAAT ALINMASI DURUMUNDA İŞLENECEK ÖĞRENME ÇIKTILARI TABLOSU	11
1.5. OKUMA BECERİLERİ DERS KİTABI FORMA SAYILARI VE KİTAP EBADI	11
1.6. OKUMA BECERİLERİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI	12
2. OKUMA BECERİLERİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NA AİT ÖĞRENME ALANLARI	14

1. OKUMA BECERİLERİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

1.1. OKUMA BECERİLERİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN TEMEL YAKLAŞIMI VE ÖZEL AMAÇLARI

Türk eğitim sistemi; bireylerin zihinsel, sosyal-duygusal ve kültürel yönleriyle bütüncül gelişimini hedefler. Bu anlayışla geliştirilen Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli; kavramsal beceriler, alan becerileri, sosyal-duygusal öğrenme becerileri, eğilimler, Erdem-Değer-Eylem Çerçevesi ve okuryazarlık becerilerini bütüncül bir yapıda ele alarak öğrencilerin çok yönlü gelişimini desteklemeyi ve okuma yoluyla kendilerini tanıyan, çevresini anlayan, farklı bakış açılarına saygı duyan ve yaşam boyu öğrenmeye istekli bireyler yetiştirmeyi amaçlamaktadır. Okuma Becerileri Dersi Öğretim Programı, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nda belirtilen Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları, Türk Millî Eğitiminin Temel İlkeleri ile Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programları Ortak Metni esas alınarak hazırlanmıştır. Okuma Becerileri Dersi Öğretim Programı'nda öğrencilerin

1. Okumayı bilinçli, amaçlı, etkili ve yaşam boyu sürdürülebilecek bir alışkanlık hâline getirerek farklı tür ve yapıdaki metinleri anlayabilmeleri, yorumlayabilmeleri, sorgulayabilmeleri ve anlamlandırabilmeleri,
2. Bilgiye ulaşma, bilgiyi değerlendirme, karşılaştırma, ilişkilendirme ve kullanma becerilerini geliştirebilmeleri,
3. Görsel, işitsel, basılı ve dijital kaynaklardan elde edilen bilgileri çözümleyebilmeleri ve yorumlayabilmeleri,
4. Söz varlıklarını zenginleştirerek Türkçeyi doğru, etkili ve amacına uygun kullanabilmeleri,
5. Metinler aracılığıyla eleştirel, yaratıcı ve yansıtıcı düşünme becerileri geliştirebilmeleri,
6. Metinleri doğru, akıcı ve etkili biçimde okuyarak okuduklarını anlama ve yorumlama becerilerini geliştirebilmeleri,
7. Millî, manevi, ahlaki, kültürel ve evrensel değerlere yönelik farkındalık ve duyarlılık geliştirebilmeleri,
8. Dijital ortamlarda sunulan bilgi ve içerikleri bilinçli, güvenli, etik ve eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirebilmeleri,
9. Öğrencilerin okumayı zevk ve ilgiyle sürdürülebilecek bir etkinlik olarak görmeleri; edebî eserler aracılığıyla estetik duyarlılık kazanmaları, bireysel gelişimlerini desteklemeleri ve güçlü bir okuma kültürü oluşturmaları,
10. Türk-İslam medeniyetinde okuma ve yazma; bilgiye ulaşmanın, düşünmenin, öğrenmenin ve kendini geliştirmenin temel yollarından biri olarak kabul edilmiştir. Öğrencilerin okuma kültürü geliştirmeleri, okumayı bireysel ve toplumsal gelişimin vazgeçilmez bir parçası olarak görmeleri, yaşam boyu öğrenme anlayışını benimsemeleri, kendilerini ve çevresini anlayan bireyler olarak yetiştirebilmeleri amaçlanmaktadır.

1.2. OKUMA BECERİLERİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINA İLİŞKİN ESASLAR

Okuma Becerileri Dersi Öğretim Programı'nda öğretim programlarının temel öğeleri, "Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programları Ortak Metni"nin benimsediği ilke ve yaklaşımlarla bu modelin bileşenlerine göre şekillendirilmiştir. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programları Ortak Metni; okuma becerileri dersinin öğrenme-öğretme süreçlerinin planlanması, öğrenme-öğretme yaşantılarının tasarlanması, ölçme ve değerlendirme süreçlerinin planlanması ile materyal hazırlanmasında kaynak olarak kullanılacaktır.

Okuma Becerileri Dersi Öğretim Programı, öğrencilerin okuma süreçlerindeki gelişimlerini sistemli, aşamalı ve bütüncül biçimde desteklemek amacıyla Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının İlköğretim Kurumları (İlkokul ve Ortaokul) Haftalık Ders Çizelgesi dikkate alınarak yapılandırılmıştır. Ders, beceri temelli bir yapıda olduğundan temel program tek bir çatı altında hazırlanmış ancak öğrencinin dersi kaçınıcı kez aldığına göre öğrenme süreci farklılaştırılabilir hâle getirilmiştir.

- Bu yaklaşım; öğrencilerin okuma becerilerini derinleştirmeyi, okuma süreçlerinde süreklilik sağlamayı ve her öğrenme deneyimini bir öncekinin üzerine inşa etmelerini desteklemeyi amaçlamaktadır
- Dersi ilk kez alan öğrenciler için programın öğrenme çıktıları ile bu çıktılara yönelik öğrenme-öğretme yaşantıları doğrudan uygulanmaktadır. Bu seviyede öğrencilerin okuma sürecini tanımaları, akıcı okuma, metni anlama ve yorumlama becerilerini geliştirmeleri, okuma stratejilerini kullanmayı öğrenmeleri ve metinler arası ilişki kurma konusunda başlangıç deneyimleri kazanmaları amaçlanmaktadır.
- Öğrencilerin okuma öncesi, sırası ve sonrası rehberlik alarak bilgiyi keşfetme, metnin ana fikrini belirleme, görselleri yorumlama, temel çıkarımlar yapma ve düşüncelerini sözlü ya da yazılı şekilde ifade etme becerilerini geliştirmesi amaçlanmaktadır.
- Dersi ilk kez alan öğrenciler için Okuma Becerileri Dersi Öğretim Programı okuma süreçlerinin temellerini oluşturan bir "başlangıç basamağı" oluşturmayı amaçlamaktadır.

- Dersi ikinci kez alan öğrenciler için Okuma Becerileri Dersi Öğretim Programı'nın kapsamı genişletilir ve okuma becerileri daha derinlemesine ele alınarak öğrencilerin metni çözümleme, eleştirel düşünme, metin türlerine uygun strateji kullanma, örtük anlamları fark etme, disiplinler arası bağlantılar kurma ve metinden hareketle yeni anlam üretme becerilerinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır.
- Dersin haftalık 1 ders saati olarak uygulanması durumunda öğrenme çıktıları ve süreç bileşenleri bütünlük korunacak şekilde planlanır. Bu kapsamda öğretmen, öğrencilerin ihtiyaçlarını ve sınıf düzeyini dikkate alarak öğrenme-öğretme yaşantılarının kapsamını daraltabilir, etkinlik sayılarını azaltabilir veya belirli etkinlikleri birleştirerek uygulayabilir. Ancak ilgili öğrenme çıktısının süreç bileşenlerinin gerçekleştirilmesine özen gösterilir.
- Dersi ikinci kez alan öğrenciler, okuma sürecini daha bağımsız yönetir; metni yorumlama, karşılaştırma yapma, metinler arasında bağ kurma, görsel okuma, söz varlığını bilinçli şekilde geliştirme gibi üst düzey okuma becerileri üzerinde çalışırlar. Okuma Becerileri Dersi Öğretim Programı, öğrencinin başlangıç düzeyinde kazandığı okuma becerilerini güçlendirerek daha ileri düzeye taşımayı hedeflemektedir.
- Okuma becerileri dersi, beceri temelli bir ders olduğu için iki ayrı Okuma Becerileri Dersi Öğretim Programı yerine bir program hazırlanmış ancak dersi ikinci kez alan öğrenciler için esneklik sağlanmıştır. Bu programın içerisinde yer alan öğrenme-öğretme uygulamalarıyla sürecin işleyişini yansıtmak amaçlanır. Uygulayıcılar verilen tüm bileşenleri içermesi koşuluyla değişiklik yapabilirler. Okuma Becerileri Dersi Öğretim Programı'nın uygulanmasında öğrenci merkezli bir yaklaşım esas alınması amaçlanır.
- Okuma etkinlikleri öğrencilerin ilgi, ihtiyaç ve gelişim düzeylerine uygun olarak planlanır. Öğrencilerin aktif katılımını, düşünsel üretimini ve anlam kurma süreçlerini destekleyen yöntem ve tekniklere yer verilir. Okuma öncesi, sırası ve sonrası aşamalar bir bütün olarak ele alınır; görsellerden yararlanma, başlıktan hareketle tahmin yapma, anahtar sözcük belirleme, bağlamdan anlam çıkarma, sorgulama ve çıkarım yapma gibi stratejilerin sistemli bir şekilde uygulanması amaçlanır.
- Öğrencilerin farklı okuma deneyimleri kazanmalarını sağlamak üzere edebî, bilgilendirici, kurgusal, kurgu dışı, dijital ve görsel-işitsel metinler gibi çeşitli kaynaklardan yararlanılması amaçlanır.
- Metinlerin seçiminde millî, manevi ve kültürel değerler gözetilir; Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortaokul Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yer alan metin seçimine ilişkin esaslar dikkate alınır. Ayrıca öğrencilerin okuma kültürünü zenginleştirmek amacıyla metin seçiminde Türk ve dünya edebiyatının seçkin eserlerine, öğrencilerin gelişim düzeyleri ve programın amaçları doğrultusunda yer verilmesi esas alınır. Program kapsamında öğrencilerin söz varlığını geliştirmeye yönelik çalışmalara önem verilir. Kelime, deyim ve atasözlerinin anlamlarını bağlamdan hareketle tahmin etmeleri, bu unsurları farklı bağlamlarda kullanmaları ve sözcükler arasındaki anlam ilişkilerini fark etmeleri desteklenir. Bununla birlikte öğrencilerin metinlerde yer alan bilgileri sorgulamaları, farklı kaynaklarla karşılaştırmaları, değerlendirmeleri ve metinlerden hareketle yeni anlamlar üretmeleri teşvik edilerek eleştirel ve yaratıcı düşünme becerilerinin geliştirilmesi amaçlanır.
- Okuma etkinlikleri; grup çalışmaları, kitap kulüpleri, tartışma ortamları ve sunumlarla desteklenerek öğrencilerin iş birliği, empati, sorumluluk, paylaşma ve etkili iletişim becerilerinin gelişimine katkı sağlanması amaçlanır.
- Okuma materyalleri aracılığıyla öğrencilerin Erdem-Değer-Eylem Çerçevesi'nde yer alan millî ve manevi değerlere ilişkin farkındalık geliştirmeleri, bu değerleri içselleştirerek davranışlarına yansıtılması amaçlanır.
- Öğrenme-öğretme yaşantıları ana başlığında yer alan ön değerlendirme süreci ve köprü kurma uygulamaları esnek biçimde yapılandırılmış olmakla birlikte, bu uygulamaların öğrenme süreci boyunca sistemli bir şekilde yürütülmesi beklenmektedir.
- Düzenli ve planlı okuma alışkanlığı kazandırmak amacıyla günlük ve haftalık okuma planları, okuma günlükleri, okur karneleri ve bireysel okuma hedeflerinden yararlanılır. Öğrencilerin gelişimleri süreç ve ürün odaklı bir anlayışla izlenir; gözlem formu, kontrol listesi, rubrik, akran ve öz değerlendirme formu, performans görevi, okuma günlüğü/ portfolyo ve ürün dosyası değerlendirmesi, dijital değerlendirme araçları ve öğretmen geri bildirimleri birlikte kullanılır. Ayrıca okuma çalışmaları; sosyal bilimler, sanat, tarih ve diğer disiplinlerle ilişkilendirilerek disiplinler arası bir bakış açısıyla yürütülür. Kütüphane kullanımı, yazar buluşmaları, kitap fuarları, okuma yarışmaları, proje çalışmaları gibi etkinliklerle öğrencilerin okuma kültürü desteklenir; aile ve çevre ile iş birliği kurularak okuma alışkanlığının okul dışına taşınması hedeflenir.
- Eğilimler, sosyal-duygusal öğrenme becerileri, değerler ve okuryazarlık becerileri öğrencilerin gelişimlerini desteklemek amacıyla öğrenme-öğretme sürecinde gözlenir ve izlenir. Bu unsurlar notla değerlendirilmez;

öğrencilerin gelişimlerine yönelik geri bildirimlerin planlanması ve öğrenme sürecinin desteklenmesinde dikkate alınır.

- Öğretmenin, öğrencilerde okuma kültürü ve okuma alışkanlığının geliştirilmesini desteklemek amacıyla okuma çalışmalarına etkin biçimde katılması, kitap ve metin okumaya yönelik olumlu tutum sergilemesi, öğrencilerle okuma deneyimlerini paylaşması, millî ve manevî değerleri davranışlarına yansıtması ve öğrenciler için okuyan bir rol model olması amaçlanmaktadır.
- Farklılaştırma kapsamında zenginleştirme ve/veya destekleme bölümünde yer verilen uygulamalara ders kitaplarında yer verilmemektedir.

Yukarıdaki esaslar doğrultusunda uygulama süreci üç temel aşamayı kapsar:

1. **Okuma Öncesi Hazırlık:** Öğrencinin ön bilgilerini harekete geçirme, ilgisini çekme, tahmin etme, görsel inceleme etkinlikleri vb.
2. **Okuma Sırası Etkileşim:** Anlam kurma, not alma, tahminleri kontrol etme, altını çizme, sorgulama, çıkarım yapma süreçleri vb.
3. **Okuma Sonrası Derinleştirme:** Özetleme, değerlendirme, metinler arası ilişki kurma, görselleştirme çalışmaları vb. Sonuç olarak bu program yapısı, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin "öğrenci merkezli, beceri odaklı ve bütüncül" eğitim anlayışını somutlaştırır. Öğrencinin sadece metni değil yaşamı da okuyan bir birey olarak yetişmesi hedeflenir.

1.2.1. Alan Becerileri, Kavramsal Beceriler ve Eğilimler

Okuma Becerileri Dersi Öğretim Programı; Türkçe alan becerilerinden anlama ve anlatma alan becerileri, kavramsal beceriler ve bu becerilerin gelişimini destekleyen eğilimler esas alınarak hazırlanmıştır. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programları Ortak Metni'ndeki Türkçe alan becerilerinin bir bölümü kavramsal beceriler üzerine inşa edilmiştir. Bu bağlamda kavramsal beceriler ile Türkçe alan becerileri sıkı bir etkileşim içindedir ve birbirinin gelişimini destekleyen bir yapı ön plandadır.

Okuma Becerileri Dersi Öğretim Programı'nda yer alan Türkçe alan becerileri anlama ve anlatma olmak üzere iki temel boyutta ele alınmıştır. Anlama becerileri kapsamında dinleme/izleme (TAB1) ve okuma (TAB2) öğrencilerin sözlü, yazılı ve görsel metinleri anlamlandırma, yorumlama, çıkarım yapma ve değerlendirme süreçlerini kapsar. Okuma becerileri dersi; özellikle okuma yoluyla anlam kurma, metni çözümleme, metinler arası ilişki kurma ve eleştirel değerlendirme becerilerinin geliştirilmesine odaklanır. Anlatma becerileri kapsamında ise konuşma (TAB3) ve yazma (TAB4) öğrencilerin okudukları ve dinledikleri metinlere ilişkin düşüncelerini ve değerlendirmelerini sözlü ve yazılı olarak ifade etmelerini destekleyen tamamlayıcı süreçler olarak ele alınır. Okuma Becerileri Dersi Öğretim Programı'nda yer alan kavramsal beceriler (çözümleme, çıkarım yapma, sorgulama, yansıtma) ve alan becerileri doğrudan öğrenme-öğretme yaşantılarıyla ilişkilendirilmiştir. Bu beceriler, öğrencilerin metinleri yalnızca anlamalarını değil aynı zamanda metinlerden hareketle yeni bilgiler üretmelerini ve eleştirel bakış açısı geliştirmelerini destekleyecek biçimde yapılandırılmıştır.

Okuma Becerileri Dersi Öğretim Programı'nın temel unsurları olan öğrenme-öğretme süreçleri, ölçme ve değerlendirme faaliyetleri ile öğrenme çıktıları; alan becerileri, kavramsal beceriler ve eğilimlerin bütüncül bir yaklaşımla ele alındığı bir anlayış doğrultusunda yapılandırılmalı ve yürütülmelidir.

1.2.2. Programlar Arası Bileşenler

Okuma Becerileri Dersi Öğretim Programı; öğrencilerin metinler aracılığıyla düşünce dünyalarını geliştirmeleri, bilgiye erişme ve anlamlandırma becerilerini güçlendirmeleri, kültürel birikimlerini artırmaları ve toplumsal yaşama bilinçli bireyler olarak katılmalarını hedeflemektedir. Bu nedenle program; okuma becerilerinin geliştirilmesinin yanı sıra alan becerileri, kavramsal beceriler, sosyal-duygusal öğrenme becerileri, okuryazarlık becerileri ve Erdem-Değer-Eylem Çerçevesi kapsamında yer alan değerlerin bütüncül bir anlayışla desteklenmesini esas alan çok yönlü bir anlayışla tasarlanmıştır.

Sosyal-duygusal öğrenme becerileri; öğrencilerin kendini tanıma, kendini düzenleme ve kendine uyarlama süreçlerini desteklemelerinin yanı sıra iletişim becerilerini geliştirmelerine ve uyum becerisini kullanmalarına katkı sağlayacak biçimde öğrenme yaşantılarıyla ilişkilendirilmiştir. Bu kapsamda Okuma Becerileri Dersi Öğretim Programı'nda; benlik becerileri (kendini tanıma, kendini düzenleme ve kendine uyarlama), sosyal yaşam becerileri iletişim ve ortak/birleşik becerisi (uyum) gibi sosyal-duygusal öğrenme becerilerine yer verilmiştir.

Grup tartışmaları, kitap kulüpleri ve ortak okuma etkinlikleri sayesinde öğrencilerin hem bireysel hem de toplumsal bağlamda sağlıklı iletişim kurmaları teşvik edilmektedir.

Dijital çağın gereklilikleri doğrultusunda, Okuma Becerileri Dersi Öğretim Programı'nda farklı okuryazarlık becerilerinin geliştirilmesine özellikle önem verilmiştir. Bu bağlamda bilgi okuryazarlığı (kaynak seçme, bilgiyi doğrulama, bilgiyi yorumlama vb.), dijital okuryazarlık (çevrim içi metinleri okuma, güvenli bilgi kullanımı vb.), görsel okuryazarlık (görsellerden anlam çıkarma, görsel veriyi yorumlama vb.) gibi beceriler Okuma Becerileri Dersi Öğretim Programı'nın okuma süreçlerine entegre edilmiştir. Bu sayede öğrencilerin çok yönlü bilgi kaynaklarını bilinçli ve etkili şekilde kullanmaları amaçlanmaktadır.

Okuma becerileri dersi, öğrencilerin karakter gelişiminde önemli yer tutan millî, manevi değerleri de güçlü biçimde vurgular. Okuma Becerileri Dersi Öğretim Programı'nda; saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, çalışkanlık, dostluk, duyarlılık, dürüstlük, adalet, merhamet, estetik, mütevazılık, özgürlük, sabır, yardımseverlik gibi değerler; okunan metinler, etkinlikler, tartışmalar ve proje çalışmaları aracılığıyla içselleştirilir. Bu yaklaşım, öğrencilerin hem akademik hem de insani yönlerinin gelişmesine katkıda bulunur. Programlar arası bileşenlerin okuma becerileri dersine entegrasyonu, bu dersin yalnızca metin çözümleme değil aynı zamanda düşünsel, sosyal, duygusal ve kültürel gelişimi destekleyen temel bir öğrenme alanı olduğunu ortaya koymaktadır.

1.2.3. İçerik Çerçevesi

Okuma Becerileri Dersi Öğretim Programı; öğrencilerin basılı ve dijital metinler aracılığıyla bilgiye ulaşma, metinleri anlamlandırma, yorumlama, eleştirel bakış açısı geliştirme ve okuma kültürü kazanmaları amacıyla yapılandırılmıştır. Program; öğrencilerin okuma sürecinde bilgiye ulaşma, bilgiyi sentezleme ve eleştirel biçimde kullanma becerilerini geliştirmeyi hedefler. Programın içerik çerçevesi; okuma süreçleri, stratejik okuma, dijital ve çevrim içi okuma ile okuma kültürü geliştirme öğrenme alanlarından oluşmaktadır.

Okuma süreçleri, akıcı okuma ve anlam kurma süreçlerini kapsar. Akıcı okuma; metni doğru, uygun hızda, vurgu ve tonlamaya dikkat ederek metnin anlamını bozmadan aktarabilme becerisidir. Bilgilendirici, kurgusal ve şiir türündeki metinleri doğru, uygun hızda, vurgu ve tonlamaya dikkat ederek okuma sürecidir. Anlam kurma; metindeki ana düşünce ve yardımcı düşünceleri kavrama, metinler arası bağlantılar kurma, çıkarım yapma ve eleştirel değerlendirme yapabilme becerisidir. Bilgilendirici metinlerde bilgileri ilişkilendirme; kurgusal metinlerde olay örgüsü ve karakterleri yorumlama; şiirlerde ise duygu, düşünce ve imgeleri anlamlandırma süreçlerini kapsar. Öğrencinin sadece bilgiyi almakla kalmayıp onu yorumlaması beklenir. Akıcı bir okuma metni doğru anlayabilmeye ve anlamlandırmaya yardımcı olacağından akıcı okuma ve anlam kurma bu anlamda birbirleriyle ilişkili süreçlerdir.

Stratejik okuma; öğrencinin okuduğu metinden güvenilir ve doğru bilgiye ulaşabilmesi, ulaştığı bilgiyi analiz ederek anlamlı hâle getirebilmesi bu becerinin temelini oluşturur. Bilgiyi sorgulama, farklı kaynaklarla karşılaştırma ve yeni öğrenmelerle ilişkilendirme süreçlerini kapsar. Bilgilendirici metinlerde bilgiye ulaşma ve doğrulama, kurgusal metinlerde olay ve düşünceleri değerlendirme, şiirlerde ise iletilen duygu ve düşünceleri çözümleme süreçlerinde kullanılır. Grafik, tablo, harita, resim, afiş gibi görsel unsurları çözümleyerek bunlardan anlam çıkarma ve yorumlama becerisidir. Görsellerde verilen bilgileri metinlerle ilişkilendirme ve günlük yaşamda kullanabilme yeteneğini içerir. Bilgilendirici, kurgusal ve şiir türündeki metinlere eşlik eden görselleri çözümleyerek metnin anlamını destekleme ve zenginleştirme süreçlerinde kullanılır.

Dijital ve çevrim içi okuma; ekran temelli (bilgisayar, tablet, telefon vb.) metinleri etkili biçimde okuyup anlamlandırma, çevrim içi bilgiye ulaşma ve doğruluğunu kontrol etme becerisidir. Aynı zamanda dijital okuryazarlık kapsamında bilgi kirliliğini ayırt etme ve güvenilir kaynak seçme davranışlarını da içerir. Dijital ortamlarda sunulan bilgilendirici, kurgusal ve şiir türündeki metinlere erişme, bunları değerlendirme ve güvenilirliğini sorgulama süreçlerini içerir.

Okuma kültürü geliştirme; bireyin okuma alışkanlığı kazanması, düzenli olarak okumayı hayatının doğal bir parçası hâline getirmesi ve okumanın kişisel gelişime katkısını fark etmesidir. Okuma kültürü; öğrencinin edebiyat, bilgi ve düşünce dünyasına açık olmasını sağlayarak yaşam boyu öğrenmeye temel oluşturur. Bununla birlikte okuma kültürü geliştirme, öğrencilerin bireysel gelişimlerinin yanında kültürel birikimle bağ kurmalarını da destekleyen önemli bir öğrenme alanıdır. Türk-İslam medeniyetinde bilgiye ve okumaya verilen değer, öğrencilerin okuma alışkanlığı geliştirmelerine yönelik çalışmalarda dikkate alınır. Öğrencinin bilgilendirici, kurgusal ve şiir türündeki metinlerle düzenli etkileşim kurarak okuma alışkanlığı geliştirmesini ve farklı metin türlerine yönelik ilgi oluşturmalarını destekler.

1.2.4. Öğrenme Kanıtları (Ölçme ve Değerlendirme)

Okuma Becerileri Dersi Öğretim Programı'nda, öğrencilerin okuma becerilerindeki gelişimlerinin izlenmesi ve desteklenmesi amacıyla biçimlendirici geri bildirim esas alınarak yapılandırılmış bir ölçme ve değerlendirme yaklaşımı benimsenmiştir. Ölçme ve değerlendirme süreci; öğrencinin yalnızca okuma ürününü (metin çözümlemesi, özet, yorum vb.) değil okuma öncesi, okuma sırası ve okuma sonrası gelişimi ve okuma yeterliliklerini de kapsayacak şekilde tasarlanmıştır.

Okuma Becerileri Dersi Öğretim Programı; alan becerileri ve kavramsal beceriler temelinde yapılandırılan öğrenme çıktıları ve süreç bileşenlerinin yanı sıra sosyal-duygusal öğrenme becerileri, okuryazarlık becerileri, eğilimler, Erdem-Değer-Eylem Çerçevesi ve çok yönlü ölçme ve değerlendirme uygulamalarını içerecek şekilde bütüncül bir yaklaşımla tasarlanmıştır. Öğrencilerin okuma öncesinde metni tanıma, görsellerden hareketle tahmin yapma; okuma sırasında uygun teknik ve stratejileri kullanma; okuma sonrası ise ana düşünce ve yardımcı düşünceleri belirleme, çıkarım yapma, metni özetleme, değerlendirme, yorumlama gibi tüm aşamalar bütüncül bir yaklaşımla ele alınır.

Öğrenme kanıtları, öğrencilerin okuma becerilerini farklı yönleriyle ortaya koymalarına imkân tanıyan araç ve yöntemlerle desteklenmektedir. Bu kapsamda öğrencinin hazırlık düzeyi, metne yönelik tahminleri, görsellerden anlam çıkarma becerisi, okuma tekniklerini kullanma yeterliliği, metin çözümleme ve çıkarım yapma becerileri, söz varlığını geliştirme düzeyi, disiplinler arası bağ kurma yetkinliği ve okuma kültürüne katkıda bulunan etkinliklerdeki katılımı izlenir.

Öğrenme sürecinin başında öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerini belirlemek amacıyla ön değerlendirme sürecinde gözlem formu, görüşme formu, hazır bulunuşluk testi, kontrol listesi gibi uygun ölçme ve değerlendirme araçlarından yararlanılabilir. Süreç boyunca öğrencilerin gelişimlerini görünür kılacak performans görevleri, okuma günlükleri, görsel yorumlama, sözlük çalışmaları, grafik/tablo/şema okuma ve oluşturma, metin özetleme, soru-cevap, öz ve akran değerlendirmesi gibi yöntemlerle biçimlendirici değerlendirme yapılır.

Öğrencilerin öğrenme çıktılarını bütüncül biçimde ortaya koyabilmelerini desteklemek amacıyla her öğrenme alanında en az bir performans görevi planlanır ve uygulanır. Performans görevleri; öğrencilerin okuma sürecinde edindikleri bilgi, beceri, sosyal-duygusal öğrenme becerileri, okuryazarlık becerileri, eğilimleri ve Erdem-Değer-Eylem Çerçevesi kapsamında geliştirdikleri becerileri gerçek yaşamla ilişkilendirerek kullanmalarına imkân sağlayacak şekilde yapılandırılır. Performans görevlerinin planlanması, uygulanması ve değerlendirilmesinde öğrenme çıktıları ile süreç bileşenleri esas alınır.

Öğrenme çıktılarının ve süreç bileşenlerinin özelliklerine uygun olarak bireysel veya grup hâlinde yürütülebilecek okuma görevleri yapılandırılır. Bu görevlerde öğrencinin sürece katılımını ve becerilerini çok yönlü biçimde gözlemlemeye olanak tanıyan araçlar şunlardır: bütüncül dereceli puanlama anahtarı, kontrol listesi, okuma günlüğü/öğrenme günlüğü, öz değerlendirme formu, akran değerlendirme formu, gözlem formu, anekdot kayıtları, grafik, tablo ve şema inceleme/ oluşturma çizelgeleri, tanılayıcı dallanmış ağaç ve gelişim dosyası (portfolyo).

Bütüncül dereceli puanlama anahtarı öğrencilerin açık uçlu sorulara verdikleri cevapları puanlamak, okuma günlüğü öğrencilerin yaptıkları okumaların içerik ve sayısını belirlemek, öz değerlendirme formu kendi okumalarını değerlendirmek, akran değerlendirme formu akranlarının yaptıkları okumaları değerlendirmek, gözlem formu öğretmenlerin öğrencilerin ilerlemesini ortaya koymak, anekdot kayıtları öğrencilerin bu süreci nasıl geçirdiklerine ilişkin durumlarını ortaya koymak amacıyla kullanılabilirken grafik, tablo ve şema inceleme/ oluşturma çizelgeleri okunan metinden yola çıkarak oluşturulan bu gibi görselleri desteklemek, tanılayıcı dallanmış ağaç anlama ve okuma sürecini değerlendirmek, gelişim dosyası ise öğrencilerin ortaya koymuş oldukları ürünler üzerinden dersin başından sonuna kadar olan gelişimlerini izlemek amacıyla kullanılabilir.

Ölçme ve değerlendirme sürecinde öğrencilerin farklı okuma becerilerinde farklı hız ve düzeylerde gelişebileceği göz önünde bulundurulmalıdır. Her öğrenciden aynı anda aynı düzeyde ilerleme beklenmemeli; okuma süreci bireysel farklılıklara saygılı, gelişime açık, yargılayıcı olmayan ve destekleyici bir anlayışla değerlendirilmelidir.

Ölçme ve değerlendirme sistemi; öğrencinin yalnızca okuduğunu anlama becerisini değil eleştirel düşünme, görsel/dijital okuryazarlık, söz varlığını geliştirme, disiplinler arası bağ kurma, öz düzenleme becerileri ve okuma kültürünü geliştirme yönündeki ilerlemesini de görünür kılmayı amaçlar.

1.2.5. Öğrenme-Öğretme Yaşantıları

Okuma Becerileri Dersi Öğretim Programı'nda öğrencilerin basılı ve dijital metinler aracılığıyla bilgiye ulaşma, metinleri anlamlandırma, yorumlama, eleştirel bakış açısı geliştirme ve okuma kültürü kazanmalarına olanak tanıyacak; düşünsel, sosyal ve estetik yönlerini besleyecek etkin, katılımcı ve bütüncül bir öğrenme süreci öngörülmektedir.

Öğrenme-öğretme yaşantıları; alan becerileri, sosyal-duygusal öğrenme becerileri, okuryazarlık becerileri, kavramsal beceriler, eğilimler ve Erdem-Değer-Eylem Çerçevesi'nde yer alan değerler dikkate alınarak öğrencilerin okuma sürecini hem bireysel hem de iş birliğine dayalı olarak deneyimlemelerine imkân tanıyacak şekilde yapılandırılmıştır. Öğrencilerin akıcı okuma, anlam kurma, söz varlığı, görsel okuma ve dijital okuma becerilerine ilişkin temel düzeyde yeterliliklere sahip olarak öğrenme sürecine katıldıkları kabul edilmektedir. Programda öğrenme-öğretme sürecinin başında ön değerlendirme yapılması önemsenmiştir. Bu doğrultuda öğrencilerin metnin konusu, türü, anahtar kavramları ve okuma amacıyla ilgili ön bilgilerini ortaya koymaları; bu bilgilerden hareketle yeni öğrenmelerle bağlantı kurmaları ve metinde ele alınan içerikleri günlük yaşam deneyimleriyle ilişkilendirmeleri amacıyla öğrenmeler arasında köprü kurulması beklenmektedir. Süreç, öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerinin belirlenmesiyle başlar. Bu amaçla öğrencilerin okuma alışkanlıkları, önceki deneyimleri, okumaya yönelik tutumları ve metin türlerine dair farkındalıkları ön değerlendirme ile tespit edilir. Öğrenme sürecinde öğrencilerin okudukları metinler üzerine düşünmeleri, metni kendi bilgi ve deneyimleriyle ilişkilendirmeleri, okuma sürecini değerlendirmeleri ve bu süreçten hareketle yeni anlamlar oluşturmaları desteklenir. Bu doğrultuda öğrencilerin okuma deneyimleri üzerinde düşünmeleri, öğrenmelerini gözden geçirmeleri ve okuma sürecine ilişkin farkındalık geliştirmeleri önemsenir.

Köprü kurma sürecinde öğrencilerin metinde ele alınan konu, durum ve kavramları; kendi yaşantıları, önceki öğrenmeleri ve farklı derslerde edindikleri bilgilerle ilişkilendirmeleri beklenmektedir. Bu doğrultuda öğrencilerin yeni öğrenmeleri anlamlandırmalarını destekleyecek bağlantılar kurmalarına imkân tanınması önemsenmektedir. Öğrencilerin bireysel ilgi ve ihtiyaçları doğrultusunda planlanan etkinliklerde gerçek yaşam ile okuma süreci arasında anlamlı bağlar kurulur. Bu bağlamda okumanın bireysel ve toplumsal işlevi, okuma kültürünün zihinsel gelişime katkısı, okumanın bilgiye ulaşma, kültürel zenginleşme ve estetik deneyim boyutları ele alınarak okuma becerileri ile yaşam deneyimi arasında köprü kurulur.

Öğrenme-öğretme uygulamalarında öğretmenin öğrencilerin okuma öncesinde konuya ve metne ilişkin ön bilgilerini ortaya çıkarmalarını sağlaması, okuma sırasında anlam kurma, çıkarım yapma ve sorgulama süreçlerinde onlara rehberlik etmesi, okuma sonrasında ise yorumlama ve değerlendirme çalışmalarını yönlendirmesi beklenmektedir. Bu süreçte öğretmenin uygun soru, ipucu ve geri bildirimlerle öğrencinin okuma stratejilerini bilinçli biçimde kullanmasını desteklemesi önem taşımaktadır. Öğrencilere metinle etkileşim sürecinde rehberlik edecek strateji, yöntem ve teknikler sunulur. Metinle ilk temas öncesinde öğrencilerin görsellerden hareketle tahminde bulunmaları, başlık-görsel uyumunu değerlendirmeleri, görsellerdeki sembollerini incelemeleri ve bu unsurlardan çıkarım yapmaları sağlanır.

Okuma sırasında öğrencilerin metne uygun teknik ve strateji seçmeleri; sesli okumada vurgu, tonlama, duraklama ve telaffuza dikkat etmeleri, metindeki duyguyu yansıtmaları teşvik edilir. Okuma sonrası süreçte öğrencilerden metnin konusunu, ana düşünce ve yardımcı düşüncelerini belirleme, metni kendi cümleleriyle özetleme, kurgusunu şemalaştırma, metinden çıkarım yapma ve metindeki örtük iletileri bulmaları beklenir. Metin ile görseller arasındaki uyumu sorgulama, önceki bilgilerle ilişki kurma ve farklı kaynaklardan elde edilen verileri karşılaştırma çalışmaları yapılır. Söz varlığını geliştirme çalışmaları, okuma yaşantılarının ayrılmaz bir parçasıdır. Öğrenciler anlamını bilmedikleri sözcük, deyim ve atasözlerini bağlamdan tahmin eder; sözlük veya dijital kaynaklardan bağlamdaki ve bağlam dışındaki anlamını bulur; eş, zıt, mecaz anlamlarını araştırır ve cümle içinde kullanır. Bu süreçte yineleme ve pekiştirme sözcükleri de incelenir.

Okuma becerileri dersinde kullanılacak öğretim araç gerecinin hazırlanmasında hikâye, makale, haber, biyografi gibi gerçek yaşamla ilişkilendirilebilen metinlerden grafik, tablo, şema, illüstrasyon, video gibi görsel ve işitsel materyallerden yararlanılır. Öğrenme süreci ayrıca çevrim içi kütüphaneler, e-kitaplar, etkileşimli okuma platformları gibi dijital araçlarla desteklenebilir.

Öğrencilerin okuma sürecine etkin katılımını sağlamak için tartışma ve soru-cevap, metin ve görsel eşleştirme, anahtar kelime çıkarma, okuma günlükleri tutma, kitap kulübü etkinlikleri, grafik, tablo ve şema yorumlama/oluşturma, akran değerlendirme ve iş birliğine dayalı okuma çalışmaları vb. yöntem ve teknikler kullanılmalıdır. Okuma becerileri dersinde değerler eğitimi süreçleri, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin Erdem-Değer-Eylem Çerçevesi doğrultusunda yapılandırılır. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin Erdem-Değer-Eylem Çerçevesi, okuma becerileri dersinin temellerinden biridir. Öğrencilerin metinler aracılığıyla adalet, çalışkanlık, duyarlılık, dürüstlük, estetik, merhamet, sabır, saygı, sorumluluk, vatanseverlik gibi değerleri fark etmeleri; bu değerleri yorumlamaları ve yaşamlarına aktarmaları amaçlanır. Değer

öğretimi; değer açıklama ve analiz etme, ahlaki ikilemleri tartışma, millî kültürden beslenen metinleri inceleme gibi yöntemlerle desteklenir. Öğrenme sürecinde öğrencilerin kültür ve medeniyetimizin yazılı kültür mirasını oluşturan yaş düzeylerine uygun temel eserlerden hareketle okuma, yazma ve düşünme geleneğini fark etmelerini destekleyen etkinlik ve uygulamalara yer verilebilir. Okuma süreci sınıf ortamıyla sınırlı tutulmaz. Okul kütüphanesi etkinlikleri, yazar buluşmaları ve söyleşiler, kitap fuarı ziyaretleri ve okuma şenlikleri, yerel kütüphane ve kültürel mekân gezileri öğrencilerin okuma motivasyonlarını artıracak ve okuma kültürünü geliştirecek etkinlikler olarak değerlendirilir.

Sonuç olarak okuma becerileri dersinde yapılandırılan öğrenme-öğretme yaşantıları; öğrencilerin metni anlamalarının yanı sıra düşünme, sorgulama, yorumlama, çıkarım yapma ve karşılaştırma becerilerini geliştirmeyi hedeflemektedir. Bununla birlikte Erdem-Değer-Eylem Çerçevesi'nde yer alan adalet, dürüstlük, sorumluluk, saygı gibi değerleri içselleştirmelerini ve bu değerleri davranışlarına yansıtma ve desteklemeyi amaçlamaktadır. Programın tüm bileşenleri, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin öngördüğü yetkin ve erdemli insan yetiştirme amacı doğrultusunda okuma eylemini bireysel gelişim ve kültürel zenginleşmeye hizmet eden estetik bir öğrenme sürecine dönüştürür.

1.2.6. Farklılaştırma

Farklılaştırmaya yönelik tüm uygulamalar; öğrencilerin ilgi, ihtiyaç ve istekleri göz önünde bulundurularak öğretmenler tarafından hazır bulunuşluk düzeyi, öğrenme hızı ve öğrenme profillerine göre gruplandırma yapılarak; içerik, süreç, öğrenme ortamı ve ürün boyutlarında uyarlamalar geliştirilerek; esnek öğretim yöntem ve teknikleri kullanılarak; süreç içinde sürekli, geliştirici (biçimlendirici) değerlendirmelerle izlenip gerekli düzenlemeler yapılarak planlanır ve yürütülür.

Okuma becerileri dersinde farklılaştırma uygulamaları; öğrencilerin bireysel özelliklerini dikkate alarak okuma sürecine etkin, üretken ve anlamlı biçimde katılımlarını sağlamayı hedefler. Bu doğrultuda farklılaştırma iki ana eksen etrafında yapılandırılmıştır: zenginleştirme ve destekleme.

Zenginleştirme ve destekleme uygulamaları, okuma yeterlilikleriyle doğrudan ilişkilendirilmeli; öğrencinin okuma öncesi hazırlık, okuma sırasında anlam kurma ve okuma sonrası değerlendirme süreçlerinde ihtiyaç duyduğu düzeyde sunulmalıdır. Farklılaştırma; öğrencinin bireysel ilerlemesini teşvik eden, yargılayıcı olmayan ve gelişimi merkeze alan bir anlayışla yürütülmelidir.

Öğretmenler; gözlem, öz değerlendirme, okuma günlükleri, portfolyo gibi araçlarla öğrencilerin gelişim düzeylerini izlemeli, farklılaştırma planlarını buna göre şekillendirmelidir.

Zenginleştirme

Öğrenme sürecinde akranlarına göre daha ileri düzeyde performans gösteren öğrencilerin ilgi, ihtiyaç ve potansiyellerini desteklemek amacıyla öğretim programındaki öğrenme yaşantılarının genişletilmesini ve derinleştirilmesini ifade eder. Amaç; öğrencilerin üst düzey düşünme becerilerini geliştirmek, farklı bakış açıları oluşturmalarını desteklemek ve okuma deneyimlerini zenginleştirmektir.

Okuma becerileri gelişmiş, analitik düşünme yetkinliği yüksek, metinler arası bağlantılar kurabilen ve yorumlama becerileri güçlü öğrencilerin derinlemesine öğrenmelerini desteklemek amacıyla uygulanır. Bu kapsamda öğrencilerden metinleri çok yönlü incelemeleri, anlam katmanlarını açığa çıkarmaları ve okuma ürünlerini özgün biçimlerde zenginleştirmeleri beklenir.

Zenginleştirme kapsamında uygulanabilecek etkinlikler farklı disiplinlere ait metinleri karşılaştırmalı inceleme, grafik, tablo ve şema verilerinden hareketle araştırma projeleri oluşturma, eleştirel okuma atölyeleri, yazar söyleşileri, kitap kulübü çalışmaları, okunan metinleri tiyatro, kısa film, podcast veya dijital hikâye biçiminde yeniden yorumlama, metinlerdeki kültürel ve tarihî unsurları araştırarak sunum hazırlama, kütüphane, müze, sergi, edebiyatevi gibi okul dışı ortamlarda gözleme dayalı okuma görevleri, okuma temalı dijital dergi veya blog çalışmalarıdır.

Destekleme

Öğrenme sürecinde daha fazla zaman ve tekrara ihtiyaç duyan öğrencilere ortam, içerik, süreç ve ürün bağlamında uyarlanmış öğrenme-öğretme yaşantılarını ifade eder. Amaç; öğrencinin okuma sürecine katılımını artırmak, öz güvenini desteklemek ve öğrenciye temel okuma yeterliliklerini kazandırmaktır.

Destekleme kapsamında uygulanabilecek etkinlikler; metinlerin uzunluk, dil ve içerik bakımından sadeleştirilmesi, kısa ve açık yönergelerle okuma sürecinin yapılandırılması, görsellerden hareketle metin konusunu tahmin etme ve metni anlamlandırma çalışmaları, anahtar kelime çıkarma, önemli bölümleri işaretleme, kavram kartları kullanma, sesli okuma, rehberli okuma ve akranla eşli okuma uygulamaları, resimli ve sesli kitaplar, çizgi romanlar ve kısa metinlerle okuma ilgisinin artırılmasıdır.

1.3. OKUMA BECERİLERİ DERSİ ÖĞRENME ALANLARI, ÖĞRENME ÇIKTILARI SAYISI VE SÜRE TABLOSU

OKUMA BECERİLERİ DERSİ (1 SAAT)

Öğrenme Alanı	Öğrenme Çıktıları Sayısı	Süre	
		Ders Saati	Yüzde Oranı (%)
1. OKUMA SÜREÇLERİ	2	15	42
2. STRATEJİK OKUMA	1	6	17
3. DİJİTAL VE ÇEVİRİM İÇİ OKUMA	1	6	17
4. OKUMA KÜLTÜRÜ GELİŞTİRME	1	5	13
Okul Temelli Planlama*	-	4	11
TOPLAM	5	36	100

OKUMA BECERİLERİ DERSİ (2 SAAT)

Öğrenme Alanı	Öğrenme Çıktıları Sayısı	Süre	
		Ders Saati	Yüzde Oranı (%)
1. OKUMA SÜREÇLERİ	4	20	28
2. STRATEJİK OKUMA	2	17	24
3. DİJİTAL VE ÇEVİRİM İÇİ OKUMA	2	17	24
4. OKUMA KÜLTÜRÜ GELİŞTİRME	1	14	19
Okul Temelli Planlama*	-	4	5
TOPLAM	9	72	100

* Zümre öğretmenler kurulu tarafından ders kapsamında yapılması kararlaştırılan okul dışı öğrenme etkinlikleri; yerel çalışmalar, sosyal etkinlikler, proje ve okuma çalışmaları, araştırma ve gözlem gibi çalışmalar için ayrılan süredir. Söz konusu çalışmalar için ayrılan süre, eğitim öğretim yılı başında planlanır ve yıllık planlarda ifade edilir. Eğitim öğretim yılı başında yapılması kararlaştırılan çalışmalar; okulun, öğrencinin ve çevrenin ihtiyaçları dikkate alınarak yıl içerisinde güncellenebilir.

1.4. OKUMA BECERİLERİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN BİR (1) SAAT ALINMASI DURUMUNDA İŞLENECEK ÖĞRENME ÇIKTILARI TABLOSU

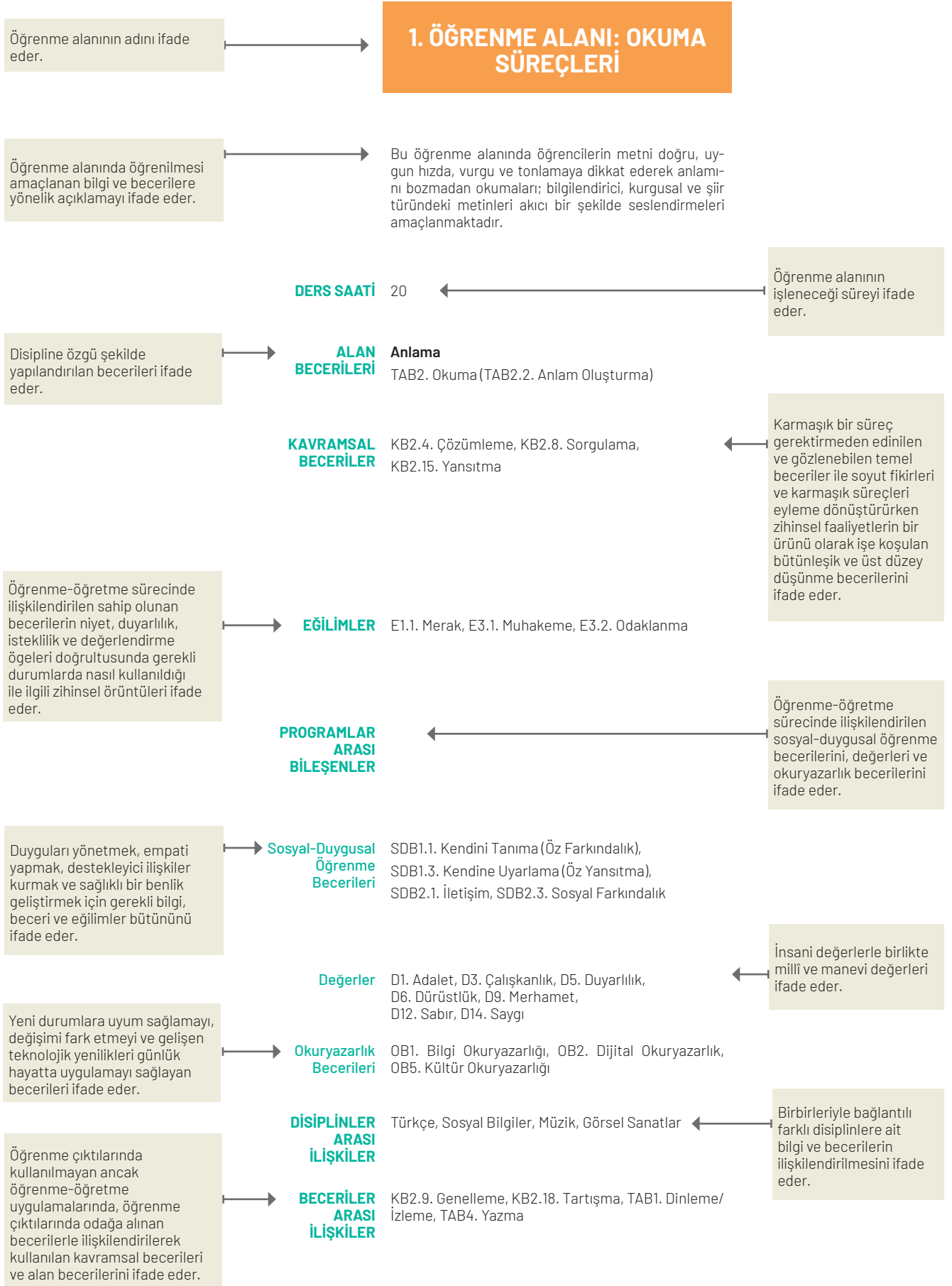
ÖĞRENME ALANLARI	Okuma Süreçleri	Stratejik Okuma	Dijital ve Çevrim İçi Okuma	Okuma Kültürü Geliştirme
ÖĞRENME ÇIKTILARI	OB.1.1 OB.1.2	OB.2.1	OB.3.1	OB.4.1

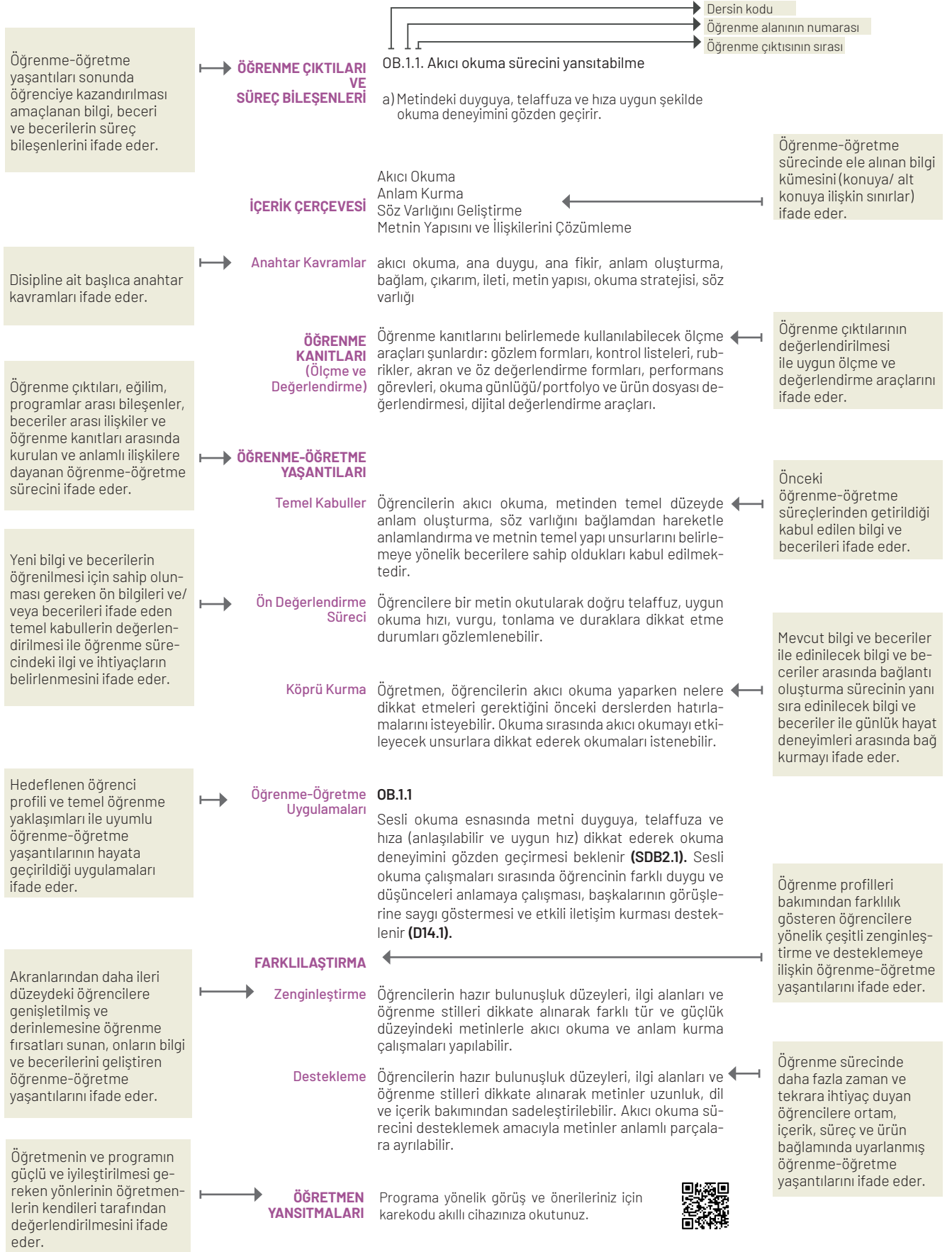
1.5. OKUMA BECERİLERİ DERS KİTABI FORMA SAYILARI VE KİTAP EBADI

DERS KİTABI	FORMA SAYILARI	KİTAP EBADI
Okuma Becerileri Dersi	10-12	19,5 cm x 27,5 cm

1.6. OKUMA BECERİLERİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI

Okuma Becerileri Dersi Öğretim Programı'nın yapısı aşağıdaki bilgi görselinde verilmiştir.

2. OKUMA BECERİLERİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NA AİT ÖĞRENME ALANLARI

1. ÖĞRENME ALANI: OKUMA SÜREÇLERİ

Bu öğrenme alanında öğrencilerin metni doğru, uygun hızda, vurgu ve tonlamaya dikkat ederek anlamını bozmadan okumaları; bilgilendirici, kurgusal ve şiir türündeki metinleri akıcı bir şekilde seslendirmeleri amaçlanmaktadır. Öğrencilerin okudukları metinlerin ana düşüncesini ve yardımcı düşüncelerini belirlemeleri, metinler arasında bağlantılar kurmaları, çıkarım yapmaları, bilgiyi yorumlayarak eleştirel değerlendirmelerde bulunmaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 20

ALAN BECERİLERİ **Anlama**

TAB2. Okuma (TAB2.2. Anlam Oluşturma)

**KAVRAMSAL
BECERİLER**

KB2.4. Çözümleme, KB2.8. Sorgulama, KB2.15. Yansıtma

EĞİLİMLER

E1.1. Merak, E3.1. Muhakeme, E3.2. Odaklanma

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri**

SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık), SDB1.3. Kendine Uyarılama (Öz Yansıtma),
SDB2.1. İletişim, SDB2.3. Sosyal Farkındalık

Değerler

D1. Adalet, D3. Çalışkanlık, D5. Duyarlılık, D6. Dürüstlük, D9. Merhamet,
D12. Sabır, D14. Saygı

Okuryazarlık Becerileri

OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık,
OB5. Kültür Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER**

Türkçe, Sosyal Bilgiler, Müzik, Görsel Sanatlar

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER**

KB2.9. Genelleme, KB2.18. Tartışma, TAB1. Dinleme/İzleme,
TAB4. Yazma

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

OB.1.1. Akıcı okuma sürecini yansıtabilme

- a) Metindeki duyguya, telaffuza ve hızı uygun şekilde okuma deneyimini gözden geçirir.
- b) Metni vurgu, tonlama ve duraklara dikkat ederek okuma deneyimine dayalı çıkarım yapar.
- c) Sesli okuma sürecinde ulaştığı çıkarımları değerlendirir.

OB.1.2. Okuduğu metinden hareketle anlam oluşturabilme

- a) Okuduğu metindeki bilgiler ile ön bilgileri arasında bağlantı kurar.
- b) Okuduğu metnin öncesi ve sonrasını tahmin eder.
- c) Okuduğu metnin içeriği hakkında çıkarım yapar.
- ç) Metnin öncesi ve sonrası hakkında yaptığı çıkarımları metinle etkileşim sonrasında karşılaştırır.
- d) Okuduğu metindeki iletileri sınıflandırır.
- e) Okuduğu metnin konusuna, ana fikrine/ana duygusuna dair tepki verir.

OB.1.3. Söz varlığını sorgulayabilme

- a) Metnin bağlamından kopmadan anlamını bilmediği sözcükleri tanımlar.
- b) Sözcüklerin ve söz varlıklarının anlam üzerindeki etkisi üzerine sorular sorar.
- c) Metinde kullanılan sözcük, deyim ve atasözlerinin anlamları ile ilgili bilgi toplar.
- ç) Yeni öğrenilen sözcüklerin, deyim ve atasözlerinin doğruluğunu değerlendirir.
- d) Sözcüklerin eş, zıt, mecaz, yakın anlamlıları ve/veya eş seslileri, yinleme ve pekiştirme sözcükleri üzerine topladığı bilgilerden çıkarım yapar.

OB.1.4. Metni çözümleyebilme

- a) Metnin bölümlerine ilişkin parçaları belirler.
- b) Metinden yola çıkarak metnin parçaları arasındaki ilişkiyi belirler.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Akıcı Okuma
Anlam Kurma
Söz Varlığını Geliştirme
Metnin Yapısını ve İlişkilerini Çözümleme

Anahtar Kavramlar

akıcı okuma, ana duygu, ana fikir, anlam oluşturma, bağlam, çıkarım, ileti, metin yapısı, okuma stratejisi, söz varlığı

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrenme kanıtlarını belirlemede kullanılabilecek ölçme araçları şunlardır: gözlem formları, kontrol listeleri, rubrikler, akran ve öz değerlendirme formları, performans görevleri, okuma günlüğü/portfolyo ve ürün dosyası değerlendirmesi, dijital değerlendirme araçları. Performans görevi olarak öğrencilerden seçtikleri bir metni akıcı okuma ilkelerine uygun biçimde okuyarak metnin ana fikrini/ana duygusunu, vermek istediği mesajı ve varsa dikkat çeken söz varlığı unsurlarını ortaya koyan bir okuma inceleme dosyası, poster veya dijital afiş hazırlamaları istenebilir.

Performans görevi; bütüncül dereceli puanlama anahtarı, kontrol listesi, gözlem formu, ürün dosyası değerlendirmesi gibi araçlarla değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller Öğrencilerin akıcı okuma, metinden temel düzeyde anlam oluşturma, söz varlığını bağlamdan hareketle anlamlandırma ve metnin temel yapı unsurlarını belirlemeye yönelik becerilere sahip oldukları kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci Öğrencilere bir metin okutularak doğru telaffuz, uygun okuma hızı, vurgu, tonlama ve duraklara dikkat etme durumları gözlemlenebilir.

Öğrencilere metnin başlığı, görseli veya giriş bölümü sunularak metnin konusu, içeriği ve devamı hakkında tahminlerde bulunmaları istenebilir. Okuma sonrasında yaptıkları tahminleri metinle karşılaştırmaları sağlanabilir.

Metinde anlamı bilinmeyen sözcük, deyim ve atasözleri belirlenerek öğrencilerden bunların anlamlarını bağlamdan hareketle tahmin etmeleri ve hangi ipuçlarından yararlandıklarını açıklamaları beklenebilir.

Öğrencilere kısa bir metin verilerek metnin bölümlerini belirlemeleri, metindeki olay, düşünce veya bilgiler arasındaki ilişkilere yönelik görüşlerini paylaşmaları istenebilir.

Köprü Kurma Öğretmen, öğrencilerin akıcı okuma yaparken nelere dikkat edilmesi gerektiğini önceki derslerden hatırlamalarını isteyebilir. Okuma sırasında akıcı okumayı etkileyecek unsurlara dikkat ederek okumaları istenebilir.

Diğer derslerden okudukları metinle ilgili neleri tahmin ettikleri, tahminlerinin sonuçlarını karşılaştırma gibi etkinlikler hatırlatılabilir. Metindeki iletinin anlam oluşturma sürecine katkısı tartışılabilir.

Sözcük, deyim ve atasözleri üzerinde öğrencilerle tartışılarak bunların anlamlarını bağlamdan tahmin etmeleri sağlanabilir. Daha sonra sözcüklerin anlamlarının (yan anlam, mecaz anlam, terim anlamı vb.) metnin anlamını nasıl etkilediği üzerine tartışma yapılabilir. Aynı düşüncenin farklı sözcüklerle nasıl ifade edilebildiği konusunda öğrencilerin çıkarım yapmaları sağlanabilir.

Öğrencilerin metnin bölümleri ile metindeki olay, düşünce veya bilgiler arasındaki ilişkiler üzerine yaptıkları belirlemelerden hareketle metnin bir bütün olarak nasıl yapılandırıldığı üzerinde durulabilir.

Metnin bölümleri arasındaki ilişkinin anlamın oluşmasına katkısı üzerinde geçmiş deneyimleri üzerine tartışmaları sağlanabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

OB.1.1

Sesli okuma esnasında metni duyguya, telaffuza ve hıza (anlaşılabilir ve uygun hız) dikkat ederek okuma deneyimini gözden geçirmesi beklenir (**SDB2.1**). Sesli okuma çalışmaları sırasında öğrencinin farklı duygu ve düşünceleri anlamaya çalışması, başkalarının görüşlerine saygı göstermesi ve etkili iletişim kurması desteklenir (**D14.1**). Öğrenciden metni vurgu, tonlama, duraklara dikkat ederek okuma deneyimine dayalı çıkarım yapması ve sesli okuma sürecindeki çıkarımlarını değerlendirmesi istenir (**E3.1**). Metindeki duyguyu sesli okuma sırasında yansıtmayı vurgulanır (**SDB1.3**). Öğrencinin sesli okuma performansına yönelik kendini değerlendirmesi beklenir (**E3.1, SDB1.1**). Öğrenciden dinlediği ve/veya izlediği içeriklerden elde ettiği bilgilerle okuduğu metinler arasında ilişki kurması, farklı kaynaklardan ulaştığı bilgileri değerlendirmesi ve bu bilgileri anlamlandırarak kullanması beklenir (**TAB1**). Bu süreç öz değerlendirme ile değerlendirilebilir.

OB.1.2

Öğrencinin okuduğu metindeki bilgiler ile ön bilgileri arasında bağ kurması sağlanır (**E3.1, SDB1.1, OB1**). Öğrenciden metni okumadan önce ve okuma sırasında oluşturduğu tahmin ve çıkarımları, metnin tamamını okuduktan sonra metinde sunulan bilgilerle karşılaştırması beklenir (**E3.1**). Öğrencinin metni anlamlandırma sürecinde aceleci yargılardan kaçınması, farklı anlam ihtimallerini değerlendirmesi ve çıkarımlarını sabırla gözden geçirmesi teşvik edilir (**E3.1, D12.2**).

Metindeki iletileri (açık ve örtük) sınıflandırması istenir (**E3.2**). Okuduğu metnin konusunun, ana fikrinin/ana duygusunun bulunmasına dair etkinlikler üzerinden tepki vermesi istenir (**E3.2**). Öğrencinin belirlediği ana fikri/ana duyguyu küçük gruplarda tartışarak ortak bir sonuca ulaşması istenir (**SDB2.1**). Öğrencinin okuduğu metni kendi cümleleriyle özetlemesi sağlanır (**E3.1, E3.2**). Öğrencinin okuduğu metne ilişkin değerlendirmelerini, özetlerini ve çıkarımlarını yazılı olarak ifade etmesi beklenir (**TAB4**). Öğrencinin metinde yer alan kişi, olay ve durumları değerlendirirken farklı bakış açılarını dikkate alması, adaletli ve ön yargısız değerlendirmeler yapması teşvik edilir (**SDB2.3, D1.2**). Öğrenciden metne ilişkin çıkarımlarını arkadaşlarıyla paylaşması, farklı yorumları karşılaştırması beklenir (**SDB2.1**). Öğrencinin duygu ve düşüncelerini anlamlandırma sürecinde metinlerde yer verilmesi doğrultusunda insanlara ve diğer canlılara yönelik duyarlılık geliştirmesi ve merhametli davranmanın önemini fark etmesi sağlanır (**SDB2.3, D5.2, D9.3**). Bu süreç kontrol listesiyle değerlendirilebilir.

OB.1.3

Okuma sırasında metnin bağlamından kopmadan metin üzerinden anlamını bilmediği sözcükleri seçerek tanımlaması istenir (**E1.1, SDB1.1, OB1**). Okuma sırasında belirlenen ve anlamı bilinmeyen sözcüklerin, deyim ve atasözlerinin anlamına dair bilgi toplaması istenir (**SDB1.1, OB1, OB5**). Tahminler üzerinde tartışıldıktan sonra öğrenciden sözcüğün, deyimlerin ve atasözlerinin metin içindeki anlamlarını dijital veya basılı sözlüklerden bulması beklenir (**E1.1, OB2, OB5, KB2.18**). Öğrenciden yeni öğrenilen sözcüklerin, deyim ve atasözlerinin doğruluğunu değerlendirmesi beklenir. Yeni öğrendiği sözcükleri, deyim ve atasözlerini cümle içerisinde kullanması istenir (**OB1**). Öğrencinin bilgi edinme sürecinde güvenilir kaynaklara yönelmesi, akademik dürüstlük ilkesine uygun davranması ve elde ettiği bilgileri etik biçimde kullanması desteklenir (**D3.3, D6.2**). Öğrenciden sözcüklerin eş, zıt, mecaz, yakın anlamlıları ve/veya eş seslileri, yineleme ve pekiştirme sözcükleri üzerine topladığı bilgilerden çıkarım yapması istenir (**OB1**). Çıkarımlarından hareketle öğrencinin verilen sözcük gruplarının yerine metinden hareketle uygun yeni sözcükler veya söz grupları yazması beklenir (**E3.1, D3.3**). Sözcüklerin ve söz varlıklarının anlam üzerindeki etkisi üzerine sorular sorması istenir. Öğrencinin sözcüklerin ve söz varlıklarının metnin anlamı üzerindeki etkisini konuşması sağlanır (**E3.1, SDB2.1**). Bu süreç ürün dosyası ile değerlendirilebilir.

OB.1.4

Öğrenciden metnin bölümlerine (giriş, gelişme, sonuç veya serim, düğüm, çözüm) ilişkin parçaları belirlemesi istenir (**E3.1**). Metnin bölümleri (giriş, gelişme, sonuç veya serim, düğüm, çözüm) arasındaki ilişkiyi belirlemesi sağlanır (**E3.2, KB2.9**). Bu ilişkiden yola çıkarak metnin bölümleri hakkında çıkarımlarda bulunması istenir (**E3.1**). Parçalar arası ilişkileri bulurken olay örgüsü, kişiler, yer ve zaman öğelerini etkinlikler üzerinden bulması teşvik edilir (**E3.2**). Performans görevi olarak öğrenciden seçtiği bir metni akıcı okuma ilkelere uygun biçimde okuyarak metnin ana fikrini/ana duygusunu, vermek istediği mesajı ve varsa dikkat çeken söz varlığı unsurlarını ortaya koyan bir okuma inceleme dosyası, poster veya dijital afiş hazırlaması istenebilir. Performans görevi; öğretmen tarafından bütüncül dereceli puanlama anahtarı, kontrol listesi, gözlem formu, ürün dosyası değerlendirmesi gibi araçlarla değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

Öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyleri, ilgi alanları ve öğrenme stilleri dikkate alınarak farklı tür ve güçlük düzeyindeki metinlerle akıcı okuma ve anlam kurma çalışmaları yapılabilir.

Anlam kurma süreciyle ilgili üst düzey düşünme becerisini destekleyecek farklı stratejiler kullanılabilir.

Akıcı okuma becerileri gelişmiş öğrencilerden; okudukları metni farklı bir karakterin bakış açısıyla yeniden yorumlamaları, metindeki duygu değişimlerini belirlemeleri veya aynı temayı işleyen farklı metinleri karşılaştırmaları istenebilir.

Destekleme

Öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyleri, ilgi alanları ve öğrenme stilleri dikkate alınarak metinler uzunluk, dil ve içerik bakımından sadeleştirilebilir. Akıcı okuma sürecini desteklemek amacıyla metinler anlamlı parçalara ayrılabilir.

İhtiyaç duyan öğrencilerin metni anlamalarını desteklemek amacıyla rehberli okuma, eşli okuma, anahtar sözcükleri işaretleme ve görsellerden yararlanarak tahminde bulunma çalışmaları yaptırılabilir.

Model okuma, eşli okuma, tekrar okuma, yönlendirici sorular sözcük kartları gibi etkinliklerden yararlanılabilir. Etkinlikler sırasında öğrencilerin ihtiyaç duydukları durumlarda ipuçları, geri bildirimler ve bireysel rehberlik sağlanabilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

2. ÖĞRENME ALANI: STRATEJİK OKUMA

Bu öğrenme alanında öğrencilerin okudukları metinlerden güvenilir ve doğru bilgiye ulaşmaları, bilgiyi sorgulayıp farklı kaynaklarla karşılaştırmaları, analiz ederek anlamlandırmaları ve yeni öğrenmeleriyle ilişkilendirmeleri amaçlanmaktadır. Öğrencilerin grafik, tablo, harita, resim, afiş gibi görsel unsurları çözümleyerek bunları metinlerle ilişkilendirmeleri, anlam oluşturmada ve yorumlamada etkili biçimde kullanmaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 17

ALAN BECERİLERİ Anlama

TAB2. Okuma (TAB2.1. Okumayı Yönetme)

KAVRAMSAL BECERİLER KB2.4. Çözümleme

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.6. Seçicilik, E3.1. Muhakeme, E3.2. Odaklanma, E3.10. Eleştirel Bakma

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık), SDB2.1. İletişim

Değerler D3. Çalışkanlık, D7. Estetik

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB4. Görsel Okuryazarlık, OB7. Veri Okuryazarlığı

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER Türkçe, Sosyal Bilgiler, Müzik, Görsel Sanatlar

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER TAB3. Konuşma

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

OB.2.1. Okuma amacına dayalı olarak okumayı yönetebilme

- a) Okuduğu metinde yer alan verileri inceleyerek bilgi edinmek amacıyla kullanacağı kaynakla ilgili görüş oluşturur.
- b) Metne uygun okuma yöntemi, tekniği veya stratejileri ile ilgili seçim yapar.

OB.2.2. Metin ve görsel arasındaki ilişkiyi çözümleyebilme

- a) Metin ile görsel arasındaki nesne, olgu ve olaylara ilişkin parçaları belirler.
- b) Görselden hareketle metnin içeriği, başlığı, konusu, ana fikri/ana duygusu arasındaki ilişkileri belirler.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Bilgiye Dayalı Okuma
Görselle Anlam Kurma

Anahtar Kavramlar

bilgi, bilgi kaynağı, bilgiye dayalı okuma, görsel okuma, görselle anlam kurma, okuma amaçlı, okuma stratejisi, veri okuryazarlığı

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrenme kanıtlarını belirlemede kullanılabilecek ölçme araçları şunlardır: gözlem formları, kontrol listeleri, rubrikler, akran ve öz değerlendirme formları, performans görevleri, ürün dosyası değerlendirmesi ve dijital değerlendirme araçları.

Performans görevi olarak öğrencilerden belirledikleri bir araştırma konusuna uygun bilgi kaynaklarını seçmeleri, seçtikleri kaynaklardaki metin ve görsellerden elde ettikleri bilgileri düzenleyerek bilgi notu, kavram haritası, bilgi görseli veya dijital sunu hazırlamaları istenebilir. Performans görevi; bütüncül dereceli puanlama anahtarı, kontrol listesi, gözlem formu, ürün dosyası değerlendirmesi gibi araçlarla değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin diğer derslerde veya çevrimiçi ortamlarda bilgi edinmek amacıyla okuma yaptıkları, bu okumalarında yer alan görsellerle veya metinden bağımsız olarak anlam kurdukları kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilere bir araştırma konusu verilerek bilgi edinmek amacıyla hangi kaynakları kullanabileceklerini ve bu kaynakları seçme nedenlerini açıklamaları istenebilir.

Öğrencilere afiş, grafik, harita, fotoğraf veya bilgi görseli gibi bir içerik sunularak görselden elde edebilecekleri bilgileri ve görselin vermek istediği mesajı açıklamaları istenebilir.

Köprü Kurma

Öğrencilerden günlük yaşamda bilgi edinmek amacıyla kullandıkları kaynaklara örnek vermeleri istenebilir. Bilgi kaynağı seçiminin okuma amacına göre değişebileceği üzerinde durulabilir.

Öğrencilerden daha önce karşılaştıkları afiş, grafik, harita veya bilgi görselinden edindikleri bilgileri paylaşmaları istenebilir. Görsellerin bilgiye ulaşma ve anlam kurma sürecindeki katkısı fark ettirilebilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

OB.2.1

Öğrenciden metinde yer alan verileri inceleyerek bilgi edinmek amacıyla kullanacağı kaynakla ilgili görüş oluşturmaları beklenir. Öğrencinin metnin konusu hakkında daha ayrıntılı bilgi edinmek amacıyla kullanılabilecek basılı ve çevrim içi kaynakları belirlemesi, bu kaynakların güvenilirliğini değerlendirerek tercihinin yorumunda bulunması istenir (SDB2.1).

Öğrenciden seçtiği bilgi kaynaklarını sınıf arkadaşlarıyla karşılaştırarak tercih gerekçelerini arkadaşlarıyla paylaşması beklenir. Öğrencinin bilgi edinme sürecinde güvenilir kaynaklara yönelmesi, akademik dürüstlük ilkesine uygun davranması ve elde ettiği bilgileri etik biçimde kullanması desteklenir (**D3.3, OB1**). Metne uygun okuma yöntemi, tekniği veya stratejileri (sesli, sessiz, göz atarak, özetleyerek, not alarak, tahmin ederek, eleştirel, metinlerle ilişkilendirerek, bağlamından hareketle, düşünsel okuma vb.) ile ilgili seçim yapması sağlanır. Seçtiği yöntem, teknik veya stratejiye göre metni okuması istenir (**E1.6**). Bu süreç öz değerlendirme ile gerçekleştirilebilir.

OB.2.2

Öğrenciden metin ve görseli birlikte inceleyerek görselde yer alan nesne, olgu ve olayların metindeki hangi bilgi veya anlatımla ilişkili olduğunu belirlemesi; bu öğeler arasındaki anlam ilişkisini açıklaması istenir (**SDB1.1, OB4**). Bu parçalardan yola çıkarak öğrencinin görseldeki unsurlar üzerinden metin hakkında çıkarımlar yapması teşvik edilir (**E1.1, D7.1**). Öğrencinin okuduğu metinde yer alan görseli veya verileri incelemesi sağlanır. Metnin başlığı incelenerek başlık ve görsel arasındaki uyum hakkında öğrencinin konuşması sağlanır (**SDB2.1**). Öğrencinin okuduğu metne ilişkin duygu ve düşüncelerini gerekçeleriyle sözlü veya yazılı olarak ifade etmesi, farklı görüşleri dinleyerek tartışmalara katılması beklenir (**TAB3**). Öğrenciden görselden hareketle metnin konusu hakkında tahminlerde bulunması istenir (**OB4**). Öğrencinin metnin konusunu bulduktan sonra ana fikir/ana duygu hakkında tahminlerde bulunması beklenir. Bu tahminden hareketle öğrencinin metin ile görsel arasındaki ilişkiyi belirlemesi sağlanır (**E3.1**). Metin ve görsel arasındaki ilişkiyi belirlerken görsel, tablo, grafik veya şemadaki verileri metin doğrultusunda yorumlaması istenir (**E3.10, OB4, OB7**). Öğrencinin görsellerin ve/veya metinlerin estetik özelliklerini incelemesi, metinlerde yer verildiği doğrultuda sanatın ve estetik unsurların anlam oluşturmadaki katkısını değerlendirmesi sağlanır ve görsel hakkında çıkarımlar yapması teşvik edilir (**D7.1**). Öğrenciden değerlendirmesinden hareketle görselde yer alan iletiyi yorumlaması ve görsel üzerinden tahmin yürüterek çıkarımlarda bulunması istenir. Çıkarımlarından hareketle alternatif görseller oluşturmaları teşvik edilir (**E3.2, OB4**). Performans görevi olarak öğrenciden belirlediği bir araştırma konusuna uygun bilgi kaynaklarını seçmesi, seçtiği kaynaklardaki metin ve görsellerden elde ettiği bilgileri düzenleyerek bilgi notu, kavram haritası, bilgi görseli veya dijital ortamda sunu hazırlaması istenebilir.

Performans görevi; öğretmen tarafından bütüncül dereceli puanlama anahtarı, kontrol listesi, gözlem formu ve ürün dosyası değerlendirmesi gibi araçlarla değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

Öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyleri, ilgi alanları ve öğrenme ihtiyaçları dikkate alınarak aynı konuya ilişkin farklı bilgi kaynaklarıyla öğretmen rehberliğinde inceleme çalışmaları yaptırılabilir. Öğrencilerden metin, tablo, grafik, harita, bilgi görseli ve diğer görsellerden elde ettikleri bilgileri karşılaştırmaları; bu bilgilerden hareketle araştırma soruları oluşturmaları ve ulaştıkları sonuçları kavram haritası, tablo veya bilgi görseli hâlinde düzenlemeleri istenebilir. İleri düzeydeki öğrencilerden aynı konuya ilişkin güvenilir basılı ve dijital kaynakları karşılaştırarak bilgilerin doğruluğunu değerlendirmeleri ve ulaştıkları sonuçları sınıfta sunmaları beklenebilir.

Öğrenme ortamları öğrencilerin bireysel ve iş birlikli araştırma yapmalarını destekleyecek şekilde düzenlenebilir. Kütüphaneler, güvenilir dijital bilgi kaynakları ve etkileşimli görsel materyallerden yararlanılabilir.

Destekleme Öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyleri, ilgi alanları ve öğrenme stilleri dikkate alınarak metin ve görseller sadeleştirilerek sunulabilir. Bilgiye ulaşma süreci aşamalı yönergelerle desteklenebilir; anahtar sözcükler, görsel ipuçları ve grafik düzenleyiciler kullanılabilir. Öğrencilerin çıkarım yapmalarını kolaylaştırmak amacıyla yönlendirici sorular, ipucu cümleleri, kavram haritaları ve metindeki önemli bilgileri belirlemeye yönelik çalışmalar kullanılabilir.

Bilgi eşleştirme, görsel yorumlama, yönlendirici sorular ve küçük grup çalışmaları gibi etkinliklerden yararlanılabilir. Etkinlikler sırasında öğrencilerin ihtiyaç duydukları durumlarda kaynak seçimi, okuma stratejisi belirleme ve bilgiyi düzenleme süreçlerine yönelik ipuçları ve bireysel rehberlik sağlanabilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

3. ÖĞRENME ALANI: DİJİTAL VE ÇEVİRİM İÇİ OKUMA

Bu öğrenme alanında öğrencilerin ekran temelli (bilgisayar, tablet, telefon vb.) metinleri etkili biçimde okuyup anlamlandırma, çevrim içi bilgiye ulaşma ve doğruluğunu kontrol etme, dijital okuryazarlık kapsamında bilgi kirliliğini ayırt etme ve güvenilir kaynak seçme davranışlarını ortaya koymaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 17

ALAN BECERİLERİ Anlama

TAB2. Okuma (TAB2.1. Okumayı Yönetme, TAB2.2. Anlam Oluşturma)

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİTİMLER E2.2. Sorumluluk, E3.1. Muhakeme

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık), SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB1.3. Kendine Uyarlama (Öz Yansıtma), SDB2.1. İletişim

Değerler D3. Çalışkanlık, D8. Mahremiyet, D14. Saygı

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Türkçe, Sosyal Bilgiler, Müzik, Görsel Sanatlar

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.18. Tartışma, TAB3. Konuşma

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

OB.3.1. Çevrim içi okumayı yönetebilme

- a) Dijital kaynaktan doğru anahtar sözcükleri bularak inceler ve incelediği sözcüklere dair görüş oluşturur.
- b) Okuma amacına uygun güvenilir ve doğru dijital kaynaklara dair seçim yapar.

OB.3.2. Dijital bilgi üzerinden anlam oluşturabilme

- a) Dijital kaynaktan elde ettiği bilgilerle ön bilgileri arasında bağlantı kurar.
- b) Dijital kaynaktan elde ettiği bilgilerin içeriğine ilişkin tahminde bulunur.
- c) Dijital kaynaktan elde ettiği bilgiler üzerinden çıkarım yapar.
- ç) Farklı dijital kaynaklardan elde ettiği bilgileri karşılaştırır.
- d) Dijital kaynaktan elde ettiği bilgileri belirlenen ölçütlere göre sınıflandırır.
- e) Dijital kaynaktan elde ettiği bilgiler ile ilgili tepki verir.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Çevrim İçi Okuma
Dijital Kaynak Seçimi
Dijital Bilgiyle Anlam Oluşturma

Anahtar Kavramlar

anahtar sözcük, çevrim içi okuma, çıkarım, dijital bilgi, dijital kaynak, güvenilir kaynak, okuma amacı, doğrulama

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrenme kanıtlarını belirlemede kullanılabilecek ölçme araçları şunlardır: gözlem formları, kontrol listeleri, rubrikler, ekran ve öz değerlendirme formları, performans görevleri, ürün dosyası değerlendirmesi ve dijital değerlendirme araçları.

Performans görevi olarak öğrencilerden belirledikleri bir konuya ilişkin uygun anahtar sözcükleri kullanarak güvenilir dijital kaynaklara ulaşmaları, elde ettikleri sonuçları dijital sunu, bilgi görseli veya bilgi notu hâlinde paylaşımları istenebilir.

Performans görevi; bütüncül dereceli puanlama anahtarı, kontrol listesi, gözlem formu ve ürün dosyası değerlendirmesi gibi araçlarla değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin dijital ortamlarda temel düzeyde bilgi arama, dijital kaynakları kullanma ve dijital içeriklerden bilgi edinmeye yönelik becerilere sahip oldukları kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilere bir araştırma konusu verilerek dijital ortamda hangi anahtar sözcükleri kullanarak bilgi arayabileceklerini açıklamaları istenebilir.

Öğrencilere aynı konuya ilişkin farklı dijital kaynaklar sunularak bilgi edinmek amacıyla hangi kaynağı tercih edeceklerini ve tercih nedenlerini belirtmeleri istenebilir.

Öğrencilere dijital ortamdan elde edilen kısa bilgiler verilerek bu bilgileri ön bilgileriyle ilişkilendirmeleri istenebilir.

Öğrencilere aynı konuya ilişkin iki farklı dijital içerik sunularak bu içerikleri benzerlik ve farklılıkları bakımından karşılaştırmaları, bilgileri gruplandırmaları ve içeriklere ilişkin görüşlerini paylaşmaları istenebilir.

Köprü Kurma

Öğrencilerden dijital ortamda daha önce yaptıkları bilgi aramalarını paylaşmaları istenebilir. Arama sonucunun kullanılan anahtar sözcüklere göre değişebileceği fark ettirilebilir. Öğrencilerden günlük yaşamda yararlandıkları dijital bilgi kaynaklarına örnek vermeleri istenebilir. Güvenilir kaynak seçiminin bilgiye ulaşmadaki önemi üzerinde durulabilir.

Öğrencilere aynı konuya ilişkin farklı dijital bilgiler sunularak bu bilgilerin neden farklı olabileceği üzerinde konuşmaları istenebilir. Bilgilerin doğrulanmasının gerekliliği fark ettirilebilir.

Öğrencilerden dijital ortamlardan edindikleri bilgileri hangi durumlarda karşılaştırdıklarını ve kullandıklarını paylaşmaları istenebilir. Bilgileri karşılaştırmanın ve sınıflandırmanın doğru anlam oluşturmaya destekleyebileceği üzerinde durulabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları**OB.3.1**

Öğrenciden metinde yer alan konu ile ilgili anahtar sözcükleri dijital kaynaktan incelemesi ve incelediği sözcüklere dair görüş oluşturmaya beklenir (**OB1, E3.1**). Görüş oluşturduktan sonra güvenilir ve doğru dijital kaynakların seçimini yapması beklenir (**OB2**). Bu kaynakların seçimini yaparken araştırmacı ve sorgulayıcı olması teşvik edilir (**SDB1.2, D3.3**). Öğrencinin farklı dijital kaynaklardan ulaştıkları bilgileri akranlarıyla karşılaştırarak görüş alışverişinde bulunması sağlanır. Öğrencinin dijital kaynak seçimi sırasında farklı görüş ve yorumları değerlendirirken saygılı iletişim kurması beklenir (**SDB1.1, TAB3**). Düşüncelerini uygun şekilde ifade etmesi teşvik edilir. (**SDB2.1, D14.1, KB2.18**). Bu süreç öz değerlendirme ile değerlendirilebilir.

OB.3.2

Öğrenciden dijital kaynaktan elde ettiği bilgilerle ön bilgileri arasında bağlantı kurması istenir. Öğrencinin okuma amacına uygun dijital kaynaktan edindiği bilgilerin içeriğine ilişkin tahminde bulunması sağlanır (**E3.1, OB2**). Öğrenciden dijital kaynaktan elde ettiği bilgiler üzerinden çıkarım yapması; aynı konuya ilişkin farklı dijital kaynaklardan elde ettiği bilgileri karşılaştırması; bu bilgileri uygun ölçütlere (kaynak, ortak/farklı bilgi vb.) göre sınıflandırması ve elde ettiği bilgilerle ilgili etkinlikler üzerinden sözlü veya yazılı olarak görüşlerini ifade etmesi beklenir (**E2.2, E3.1, SDB1.3, OB2**). Bu süreçte dijital kaynakları kullanırken kişisel verilerin korunmasına özen göstermesi, sosyal medya ve çevrim içi ortamlarda kişisel bilgi, belge ve fotoğrafların güvenliğini gözetmesi; başkalarına ait içerikleri izin almadan paylaşmaması ve dijital ortamlarda mahremiyet ile etik ilkelere uygun davranması teşvik edilir (**D8.2, D8.4**). Dijital ortamlarda metinlerin bağlantılar, yönlendirmeler ve çoklu ortam öğeleri aracılığıyla doğrusal olmayan bir yapıda sunulabileceği dikkate alınarak öğrencilerin bu tür metinleri amacına uygun biçimde takip etmeleri, anlamlandırmaları ve değerlendirmeleri desteklenir (**SDB1.1, E3.1**). Performans görevi olarak öğrenciden belirlediği bir konuya ilişkin uygun anahtar sözcükleri kullanarak güvenilir dijital kaynaklara ulaşması, elde ettiği sonuçları dijital sunu, bilgi görseli veya bilgi notu hâlinde paylaşması istenebilir.

Performans görevi; öğretmen tarafından bütüncül dereceli puanlama anahtarı, kontrol listesi, gözlem formu ve ürün dosyası değerlendirmesi gibi araçlarla değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA**Zenginleştirme**

Öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyleri, ilgi alanları ve öğrenme stilleri dikkate alınarak farklı dijital platformlar ve kaynaklar üzerinden araştırma çalışmaları yapılabilir. Aynı konuya ilişkin dijital içerikleri karşılaştırma, farklı anahtar sözcüklerle bilgi arama, güvenilirlik ölçütleri belirleme, dijital bilgileri sınıflandırma ve elde edilen bilgileri bilgi görseli, dijital sunu veya bilgi notuna dönüştürme gibi etkinliklerle süreç zenginleştirilebilir.

Öğrenme ortamları öğrencilerin bireysel ve iş birlikli dijital araştırmalar yapmalarını destekleyecek şekilde düzenlenebilir. Güvenilir dijital kütüphaneler, eğitim platformları ve çevrim içi veri tabanlarından yararlanılabilir. Öğrencilerden ulaştıkları bilgilerin kaynağını ve güvenilirliğini belirlemeleri, aynı konuya ilişkin iki farklı dijital kaynağı karşılaştırarak benzer ve farklı yönlerini açıklamaları istenebilir.

Destekleme Öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyleri, ilgi alanları ve öğrenme stilleri dikkate alınarak araştırma görevleri ve bu görevlerde kullanacağı dijital kaynaklar öğretmen tarafından sınırlandırılarak sadeleştirilebilir. Anahtar sözcük belirleme, dijital kaynak seçme ve dijital bilgileri değerlendirme süreçleri; örnek uygulamalar, aşamalı yönergeler ve görsel desteklerle yapılandırılabilir. Örneğin; bilgi arama çalışmaları, dijital içerik karşılaştırma etkinlikleri; öğretmen tarafından yöneltilen yönlendirici sorularla desteklenebilir. Etkinlikler sırasında öğrencilerin ihtiyaç duydukları durumlarda ipuçları ve geri bildirimlerle öğretmen tarafından bireysel rehberlik sağlanabilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

4. ÖĞRENME ALANI: OKUMA KÜLTÜRÜ GELİŞTİRME

Bu öğrenme alanı, öğrencinin düzenli olarak okumayı hayatının doğal bir parçası hâline getirmesini, okumanın kişisel gelişimine katkısını fark etmesini, edebiyat, bilgi ve düşünce dünyasına açık bir okur kimliği geliştirmesini ve yaşam boyu öğrenmeye yönelik olumlu tutum kazanmasını amaçlamaktadır.

DERS SAATİ 14

ALAN BECERİLERİ -

KAVRAMSAL BECERİLER KB2.10. Çıkarım Yapma

EĞİLİMLER E1.6. Seçicilik, E3.1. Muhakeme, E3.2. Odaklanma

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık), SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB1.3. Kendine Uyarılama (Öz Yansıtma), SDB2.3. Sosyal Farkındalık, SDB3.1. Uyum

Değerler D3. Çalışkanlık, D4. Dostluk, D16. Sorumluluk, D17. Tasarruf, D18. Temizlik, D19. Vatanseverlik

Okuryazarlık Becerileri OB2. Dijital Okuryazarlık, OB5. Kültür Okuryazarlığı

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER Türkçe, Sosyal Bilgiler, Müzik, Görsel Sanatlar

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER KB2.9. Genelleme, TAB1. Dinleme/İzleme, TAB3. Konuşma, TAB4. Yazma

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

OB.4.1. Okuma bilinci ve alışkanlığı kazanmaya dair çıkarım yapabilme

- a) Seçeceği kitap veya metnin konusu, türü, içeriği ve kendi okuma amacına uygunluğu hakkında mevcut bilgisi dâhilinde varsayımda bulunur.
- b) Günlük veya haftalık okuma planındaki örüntüleri listeler.
- c) Okuma planı öncesi ve sonrasındaki süreci karşılaştırır.
- ç) Okuma sürecini geliştirmeye yönelik önerme sunar.
- d) Okuma günlükleri oluşturarak okuma sürecini değerlendirir.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Okuma Kültürü
Okur Kimliği
Okuma Planı Oluşturma
Okuma Günlüğü

Anahtar Kavramlar

alışkanlık, okuma günlüğü, okuma kültürü, okuma planı, okur kimliği, öz değerlendirme

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrenme kanıtlarını belirlemede kullanılabilecek ölçme araçları şunlardır: gözlem formları, kontrol listeleri, rubrikler, akran ve öz değerlendirme formları, performans görevleri, okuma günlüğü, ürün dosyası değerlendirmesi ve dijital değerlendirme araçları.

Performans görevi olarak öğrencilerden okuduğu kitaplardan herhangi birini seçerek seçtiği kitabın içeriğini veya konusunu, vermek istediği mesajı yansıtan bir poster veya dijital afiş hazırlamaları istenebilir.

Performans görevi; bütüncül dereceli puanlama anahtarı, kontrol listesi, gözlem formu, öz değerlendirme formu ve ürün dosyası değerlendirmesi gibi araçlarla değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin farklı türlerde kitap ve metinlerle karşılaşma, ilgi alanlarına göre okuma tercihinde bulunma ve okuma deneyimlerini paylaşmaya yönelik temel düzeyde becerilere sahip oldukları kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilerden son dönemde okudukları kitap veya metinleri listelemeleri ve seçim nedenlerini açıklamaları istenebilir.

Öğrencilerden bir kitap kapağı, tanıtım yazısı veya kısa kitap özeti incelenerek kitabın içeriğine ilişkin tahminlerde bulunmaları istenebilir.

Öğrencilerden bir haftalık okuma etkinliklerini hatırlayarak hangi günlerde, ne kadar süreyle ve hangi tür metinleri okuduklarını listelemeleri istenebilir.

Öğrencilerden okuma alışkanlıklarını geliştirmek için şimdiye kadar uyguladıkları yöntemleri ve bu yöntemlerin etkilerine ilişkin görüşlerini paylaşmaları istenebilir.

Köprü Kurma

Öğrencilerden ilgi duyarak okudukları kitap veya metinleri arkadaşlarına tanıtmaları istenebilir. Okuma tercihlerinin bireyden bireye farklılaşabileceği üzerinde durulabilir.

Öğrencilerden günlük yaşamlarında okumaya ayırdıkları zamanı değerlendirmeleri istenebilir. Düzenli okuma planı oluşturmanın okuma alışkanlığını destekleyebileceği fark ettirilebilir.

Öğrencilerden geçmişteki okuma deneyimleri ile bugünkü okuma alışkanlıklarını karşılaştırmaları istenebilir. Okuma alışkanlıklarının zaman içinde gelişebileceği üzerinde durulabilir.

Öğrencilerden okudukları kitaplarla ilgili tuttıkları notları veya hatırladıkları ayrıntıları paylaşmaları istenebilir. Okuma günlüğü tutmanın okuma sürecini izlemeye ve geliştirmeye katkı sağlayabileceği fark ettirilebilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

OB.4.1

Öğrenciden kitap veya metin seçimi üzerine mevcut bilgisine dayanarak varsayımda bulunması beklenir **(E1.6, E3.1)**. Kitap ve metin seçimlerinde öğrencinin ilgi alanlarını dikkate alması, yaşam boyu öğrenmeye yönelik olumlu tutum geliştirmesi ve okuma kültürünü günlük yaşamının bir parçası hâline getirmesi desteklenir **(D16.3, KB2.9)**. Okuma sürecinde arkadaşlarıyla kitap ve metinler üzerine duygu ve düşüncelerini paylaşması, arkadaşlarını etkin bir şekilde dinlemesi ve farklı görüşlere değer vererek ortak okuma deneyimleri oluşturması teşvik edilir **(D4.2, D4.4)**. Öğrencinin Türk kültürüne, tarihine ve millî değerlere ilişkin metinleri değerlendirerek toplumsal aidiyet bilinci geliştirmesi ve vatanseverlik değerini fark etmesi sağlanır **(E3.2, SDB2.3, D19.1, OB5)**. Öğrencinin ilgi alanına yönelik seçtiği kitapları veya metinleri temin etmesi için bulunduğu ildeki kütüphanelere "Okul Dışı Öğrenme Platformu" (okuldisiogrenme.eba.gov.tr) vasıtasıyla yönlendirilmesi sağlanır **(OB2, TAB1)**. Kütüphanelerden temin edeceği kitapları özenle kullanması istenirken ortak kitapların kullanımında kitabın temizliğine önem göstermesi beklenir **(D17.3, D18.2)**. Öğrenciden akranlarıyla kitap okuma etkinliklerine katılması beklenir **(D3.4, D16.3)**. Öğrenciden günlük veya haftalık okuma planını listelemesi, okuma planı öncesi ve sonrasındaki süreci karşılaştırması beklenir. Öğrencinin okuma sıklığı, okuma süresi, okuduğu kitap veya sayfa sayısı, okuma planına uyma durumu ve kitap türü tercihlerini dikkate alması sağlanır **(TAB3)**. Plana uygun okumalar yapması, okuma günlükleri tutup okuma sürecini değerlendirmesi istenir **(SDB1.3, D3.2, TAB4)**. Öğrencinin okuma sürecinde planlı hareket etmesi, belirlediği hedeflere ulaşmak için azim göstermesi ve çalışmalarını düzenli biçimde sürdürmesi desteklenir **(SDB1.2, D3.1)**. Öğrenciden okuma planlarını uygularken sorumluluk alması, görevlerini zamanında yerine getirmesi ve süreç boyunca öz değerlendirme yapması beklenir **(SDB1.2, D3.2, D16.3)**. Öğrencinin metin içeriğini görev ve sorumluluklar açısından inceleyerek sorumluluk bilincine yönelik çıkarımlarda bulunması sağlanır **(SDB1.1, SDB3.1, D16.3)**. Performans görevi olarak öğrenciden okuduğu kitaplardan herhangi birini seçerek seçtiği kitabın içeriğini veya konusunu, vermek istediği mesajı yansıtan bir poster veya dijital afiş hazırlaması istenebilir. Performans görevi, ölçme araçlarından herhangi biri ile öğretmen tarafından değerlendirilebilir. Öğrenciden okuma becerisinin bireye katkısını açıklaması ve ilgi duyduğu metin türünü fark etmesi istenebilir.

FARKLIlaştırma

Zenginleştirme

Öğrencilerden ilgi duyarak okudukları kitap veya metinleri arkadaşlarına tanıtmaları istenebilir. Okuma tercihlerinin bireyden bireye farklılaşabileceği üzerinde durulabilir.

Öğrencilerden günlük yaşamlarında okumaya ayırdıkları zamanı değerlendirmeleri istenebilir. Düzenli okuma planı oluşturmanın okuma alışkanlığını destekleyebileceği fark ettirilebilir.

Öğrencilerden geçmişteki okuma deneyimleri ile bugünkü okuma alışkanlıklarını karşılaştırmaları istenebilir. Okuma alışkanlıklarının zaman içinde gelişebileceği üzerinde durulabilir.

Öğrencilerden okudukları kitaplarla ilgili tuttıkları notları veya hatırladıkları ayrıntıları paylaşmaları istenebilir. Okuma günlüğü tutmanın okuma sürecini izlemeye ve geliştirmeye katkı sağlayabileceği fark ettirilebilir. Okuma günlüğünü portfolyoya dönüştürmeleri, kitap kulübü etkinlikleri planlamaları veya okudukları metinleri farklı sanat dallarıyla ilişkilendirmeleri istenebilir.

Destekleme Öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyleri, ilgi alanları ve öğrenme stilleri dikkate alınarak metinler uzunluk, dil ve içerik bakımından sadeleştirilebilir. Okuma sürecini desteklemek amacıyla metinler anlamlı parçalara ayrılabilir; anahtar sözcükler, görseller ve grafik düzenleyiciler kullanılabilir. Öğretmen rehberliğinde öğrencilerin ilgi alanlarına uygun kitaplarla okuma planı oluşturmaları ve okuma günlüğü tutmaları desteklenebilir.

Model okuma, eşli okuma, tekrar okuma, yönlendirici sorular ve sözcük kartları gibi etkinliklerden yararlanılabilir. Etkinlikler sırasında öğrencilerin ihtiyaç duydukları durumlarda ipuçları, geri bildirimler ve bireysel rehberlik sağlanabilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

